

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Sitkei Hercseg-tető

Utoljára módosítva: 2013-11-08 20:37:40

Megye: Vas

Községhatár: Sitke

A terület kiterjedése: 0.6589 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2007

GPS koordináták: EOV: 496100; 212000

Felmérést végző személy(ek) neve: Gyöngyössy Péter

E-mail címe(k): kerekerdo@invitel.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A "Hercseg-tető" elnevezésű, helyi jelentőségű természetvédelmi terület, a Sitke község határában magasodó Hercseg-hegy legmagasabb pontja környékén megmaradt aprócska gyepfoltot jelenti. A területet a 84. sz főút felől Sárvárt elkerülve, a körforgalomnál Celldömölk - Pápa irányába vezető közútról közelíthetjük meg. Ezen az úton az első település Sitke. Mielőtt leérnénk a völgybe a tényleges településre a Kastályfogadó (templomdomb) irányába mutató táblánál le kell térni az útról jobbra. Itt a hegy földútjain kell feljutnunk a tető közelébe. Nem a kastély felé, hanem jobbra tartva, a kápolnát jobbról elkerülve, szántóföldek mellett, a hegy oldalában haladunk egészen addig, amíg egy olyan kereszteződéshez nem érünk, ahonnan jól látszik egy közeli bánya meddője. Itt balra fordulunk, majd a második felfelé vezető úton addig megyünk, amíg egy füves, térséget nem találunk. Itt célszerű leparkolni és a földúton gyalog folytatni az utat. Ez már a terület déli csücske. Sajnos az egykori gyepfoltból mára csak kis terület maradt. Jelentős része becserjésedett. A földút felvezet a legmagasabb pontra, mely geodéziai pont is. Innen pazar kilátás nyílik a Marcal-medencére, a Ság-hegyre a Somlóra.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): A Kemeneshát bazalt tanuhegyeinek (Ság, Kissomlyó, Hercseg) növényzete jelentősen eltér a környezetüktől. Vas megye területén sajátos flóraszíngként őrzik a hajdani gazdag pannonikus flóra elemeit. Az emberi beavatkozások hatására az eredeti növénytakaró mára majdnem teljesen megsemmisült, a természetes vegetáció csak néhány kisebb foltban maradt fenn a kőfejtők, ill. cserjések szegélyében. A Hercseg-tetőn lévő védett gyepfolt, a Hercseg-hegy, egykori természetes növénytakarójának emlékét őrzi. Valaha itt ezen a sekély száraz talajjal borított vulkanikus képződményen, gyepfoltokkal tarkított cserjések, molyhos tölgyes bokorerdők állhattak, melyet az évszázados használat során legelővé alakítottak. A terület ma is hivatalosan legelő. A területen viszont már jó ideje nincs legeltetés, ezért a terület elkezdett becserjésedni. A területen előforduló védett növények: tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), tarka nőszirm (*Iris variegata*), nagy ezerjófű (*Dictamnus albus*). Egy 2006-ban készült felmérés szerint ezeken kívül több Vas megyében ritka növény is található a területen. Ilyenek: tarka imola (*Centaurea trimfetti*), festő pipitér (*Anthemis tinctoria*), keskenylevelű gyújtoványfű (*Linaria angustissima*), sárga hagyma (*Allium flavum*), szarvasgyökér (*Tordylium maximim*), vöröslő buvákfű (*Bupleurum affine*), hosszúlevelű laboda (*Atriplex oblongifolia*), cingár gombafű (*Androsace elongata*). A jellemző növények közül gyakori a barázdált csenkesz (*Festuca rupicola*), erdélyi gyöngyperje (*Melica transsylvania*), magyar szegfű (*Dianthus pontederae*), pirosuló gólyaorr (*Geranium sanguineum*), sárga fogfű (*Odontites lutea*), csepleszmegegy (*Prunus fruticosa*), olasz harangvirág (*Campanula bononensis*), hasznos tisztessű (*Stachys recta*). A felmérés idején (2013. július 9.) a terület erősen gondozatlan, állapotban volt dús, vastag, évek óta nem kaszált gyepnövényzet borította. Jelentős része becserjésedett. Leginkább a kökény, az egybibés, galagonya és a sajmegegy terjed, de a déli szegélyben megjelent az akác is. A szegélyben néhány molyhos tölgy jelzi a potenciális társulást. Még néhány éve a tavaszi héricsből volt két tő, mára ez a faj eltűnt a területről. A tarka nőszirm néhány foltban még megvan. A nagy ezerjófűből is még 15-20 példány él a területen. Felhasznált forrás: 1.) <http://koszegitk.blogspot.hu> (Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont blogja; szerkesztő: Tompa Tibor) 2.) Dr. Kulcsár László: Sitke község közigazgatási területén található helyi jelentőségű természetvédelmi területek; Sárvár, 2005. (kézirat) 3.) Dr. Kulcsár László: szóbeli közlések

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

% Erdő

70 % Gyep

30 % Cserjés

% Vizes terület

% Egyéb

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45): H3a: lejtőgyepek, kemény alapkőzeten P2b: galagonyás, kökényes, borókás cserjések
2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Egyéb típus: Jelenleg semmilyen használat nincs, a terület évek óta magára hagyott Jellemzőik, intenzitás:
2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem Egyéb típus:
2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben: Akác: Kevés Selyemkóró: Nincs Parlagfű: Nincs Magas/kanadai aranyvessző: Nincs Japánkeserűfű: Nincs Gyalogakác: Nincs Bálványfa ("ecetfa"): Nincs Keskenylevelű ezüstfa: Nincs Muflon: Nincs Egyéb (nevezze meg):
2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen Egy része: %
2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen
2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel? A herceg-hegyen aprómozaikos tájhasználati mintázat található, szőlők, gyümölcsösök, kertek, köztük kisebb nagyobb cserjések, gyepfoltok
2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem
2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -
2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem Darabszám: Állapotuk:
2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen? Magasles: db Vadetető: db Szóró: db Egyéb (név és db): Nincs

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), 2 tő volt, jelenleg eltűnt tarka nőszirm (Iris variegata), két foltban kb. 20 tő nagy ezerjófű (*Dictamnus albus*) (kb 15 tő)

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állománynagyságot kell megadni)

Fürge gyík (*Lacerta agilis*) Fekete rigó (*Turdus merula*) Vörösbegy (*Erithacus rubecula*) Erdei pinty (*Fringilla coelebs*) Zöldike (*Carduelis chloris*) Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*) Széncinege (*Parus major*) Tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*)

5. Egyéb észrevétel

A terület minimális befektetéssel (cserjeírtás, kaszálás), újra értékes élőhelyé válhatna.

Felhasznált forrás: 1.) <http://koszegitk.blogspot.hu> (Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság,

Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont blogja; szerkesztő: Tompa Tibor) 2.) Dr.

Kulcsár László: Sitke község közigazgatási területén található helyi jelentőségű

természetvédelmi területek; Sárvár, 2005. (kézirat) 3.) Dr. Kulcsár László: szóbeli közlések

Felhasznált térképi források: 1.) www.vasteir.hu (Vas Megyei Térinformatikai Rendszer) 2.)

<http://erdoterkep.nebih.gov.hu/> (Nyilvános interaktív erdőtérkép a NEBIH honlapján)